

IKPÉ NKE GAADAKWASI MMADỤ

Jenesis 6:1-13

IHEÒMỤMỤ 5 - Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: "Onye anābara nba ọtutu mgbe ma ọ nēkwesi olu-ya ike. N'otù ntabi-anya ka agētīpia ya, ọ digh kwa ngwōta di" (Ilu 29:1)

I Ụbọchị Noa

1. Ọlụlụ di na nwunye nke ndịkom náasọpuru Chineke na ndinyom náadighi asopuru Chineke bu isi ihe wetara ọdida nye ụwa ọma nke ndi ahụ nọ tupu Ijummiri, Jenesis 6:1, 2
2. Akwukwonsọ megidere nnoq ọlụlụ di na nwunye nke ndi náasọpuru Chineke na ndi náadighi asopuru Chineke, Jenesis 24:3; Joshua 23:12, 13; Ezra 9:12; Deuteronomi 7:3, 4; 22:9; Nehemiaia 13:23-29; 2 Ndi Kọrint 6:14-18
3. Ogologo ntachiobi nke Chineke n'ebe ihe ojoo di icheiche nke ndi bi n'ụwa tupu Ijummiri, bu ihe akwadobere na ọ gaakwusi nime otu nari na iri arọ abuo (120), Jenesis 6:3; 1 Pita 3:20
4. Ndi biri ndu n'oge Noa ghoro ndi amaara nkeoma n'ime ihe ojoo, ala ha niile wee juputa n'ihe ojoo na iheike, Jenesis 6:4, 5; Ndi Rom 1:20-23, 28-32
5. Oge nke anyi no nime ya ugbo a di ka ubochi Noa, Matiu 24:37-39; 2 Timoti 3:13; 2 Pita 3:3, 4

II Akàràakara na Ikpé Gaadi

1. Iwe Chineke ka akpaliri megide ndi ahụ bi tupu Ijummiri ewee kpebie na agaebibi ha, Jenesis 6:6, 7, 11-13; 2 Pita 3:5-12; Aisaia 24:1-6, 17-23; Nkpughe 6:12-17
2. Náání Noa na ezinaulo ya natara iruoma Chineke, agaazoputa ha site n'ikpe ahụ náabia, Jenesis 6:8-10; Aisaia 26:20, 21; Opupu 12:23; Matiu 24:31, 40; 1 Ndi Tesalonaika 4:15-17

NKQWA DI ICHEICHE

Ọ Bughị N'efu

Ezikiel, onye amuma Jehova, naatule ihe banyere ikpe niile nke Chineke dakwasiri obodo nke Chineke bu Jerusalem. Chineke ji okwu a zaa ajuru niile nke Ezikiel, "Ọ bugh n'efu ka M'meworo ihe ahu nile nke M'meworo nime ya" (Ezikiel 14:23). Udi ajuru ahụ nke Ezikiel tughariri uche na ya puru isi n'obi mmadu puta bu onye naagu banyere ikpe niile nke Chineke dakwasiri mmadu niile bi n'elu ụwa n'ubochi Noa.

Ọziza nke Jehova ji mesie obi Ezikiel ike na Ya emeghi ihe niile di otu a n'efu bu kwa otu ihe ahụ mgbe ejiri ya tnyere ndi ahụ biri tupu Ijummiri, dika mgbe eji ya turu umu Israel. Ọ bughị n'efu ka Chineke ji were ijummiri bibie mmadu niile bi n'elu ụwa, iheomumu anyi naezi anyi ihe kpatara ya.

Mmalite nke Mmehie

"Mgbe ahu agu ihe ojoo ahu, mgbe ọ tuworo ime, ọ we muputa mmehie: mmehie ahu, mgbe o tozuru okè, ọ we muputa onwu" (Jemes 1:15). Mmehie, malitere na mbu n'Ubi Iden agbaraogige, mgbe emezuru ya, ọ muputara onwu nye ndi ahụ biri n'ụwa tupu Ijummiri. Nnupuisi nke Adam na Iv na ihe o wetara kokwasiri ogbo niile naesote Adam ihe mkpuchi ojoo di egwu. N'oge náadighi anya, mmehie mbu ahụ miputara mkpuru ojoo. Ken tigburu nwanne ya bu Ebel site n'ikpasị juputara n'ekworo; Chineke wee chupu ya site na ezinaulo mbu nke ụwa. Esi kwa n'ebe mmadu bi chupu ya, akara mmehie wee di n'aru ya, bu akara nke Chineke tnyere ebe ahụ. Ka mmadu naabauba n'eluwa, mmehie wee di ukwu rue ogo nke wetara mbibi nke ora mmadu n'ubochi Noa.

Ekwere Mkwà Onyembaputa

Na nwa mgbe, enwere ihe gbochiri ibauba nke ihe ojoo, nke mere ka Chineke nwee ogologo ntachiobi n'ebe ndi sitere n'agburu Adam no. Ihe mgbochi ahụ bu Mmuo Chineke nke naagba mgbá nime obi mmadu. Site n'igba mgbá nke Mmuo Chineke nime umummadu omuma Chineke nigidere nime obi ndi ufodu kwereekwe. Nime oge a anyi no nime ya, ọ bu kwa oké ihe mgbochi ahụ naegbochi mmehie ikpuchi ebe niile (Guo Jenesis 6:3; 2 Ndi Tesalonaika 2:7).

Adam na Iv enwewori obiuto na mmeko ha na Onyenweanyi, kama mmehie ha kewara mmeko Ya na ha. Esi na ebe ha bi bu Ubi Iden agbaraogige chupu ha, mee ka ha ga biri n'ụwa nke Chineke buworo onu. Chineke mere

ha ka ha zueòkè, ha nwekwara ike ighòta uche Onye kèrè ha n'uzò zuruòkè. Kama mmehie ha mere ka nghòta ha kpue isi, napu ha nghòta, ha wee malite na mgbe ahụ ighòta ihe nke Chineke n'uzò náezughị òkè.

Chineke arapughị ndị O kerè náenweghị olileanya o bula, kama ekwere ha mkwà, nke bú na ha puru inwetaghachi ihe nketa ahụ ha sitere n'ime otú masiri ha tufue. Mkwà ahụ bu, "Iro ka M'gētinye kwa n'etiti gi na nwayi ahu, na nkpuru-gi na nkpuru-ya: nkpuru ahu gēchifia gi n'isi, gi onwe-gi gēchifia kwa ya n'ikiri-ukwu" (Jenesis 3:15). Ikpe ziriezi nke Chineke, karaakara na nwayi ahụ, onye bú onye mbụ setan busoro agha n'ihe niile Chineke kerè, gaabụ onye agaesite n'agburu ya muputa Kraist, Onye naebibi ihe ojqo.

Mgbe Ken gbusiworo nwanne ya bú Ebel, Iv mutara nwanwoke ozo, wee kpoo aha ya Set. "Si, n'ih na Chineke doworom nkpuru ozo n'onodu Ebel; n'ih na Ken gburu ya. Amukwaara Set nwa nwoke; mgbe ahụ ka amalitere ikpoku aha JEHOVA" (Jenesis 4:25, 26). Nke ahụ putara oqbo nke ato site na Adam, mmadu naakpoku aha Jehova. Anyi matara na n'agbanyeghi iheojoo nke naabauba n'etiti ndi ahụ biri tupu Ijummiri, oriona nke eziokwu -- omuma banyere Chineke -- ka emere ka o naaga n'iru naenwu, n'ih na Inok, onye nke asaa site n'Adam, nwere igbaama a, na o naeme ihe naato Chineke utu. Ka ofufe Chineke naaga n'iru, n'uzo ufodu, site n'agburu Adam bu n'ezinaulo Set na Inok, o dighi otu ahụ n'ebe agburu Ken no.

Anyi gutara site n'akwukwonso na agburu Ken wuru obodo ukwu di icheiche, baa kwa uba n'onuogugu; ma o dighi ebe o bula edeputara ya na ulo o bula nke Ken nyere Chineke nsopuru maobu kpoooro Chineke isiala. Akwukwo ndekota nke agburu Adam nke naegosi usoro omumu Kraist edeputaghi Ken maobu agburu ya o bula.

Esi n'iru Chineke chupu Ken, o bu kwa agburu ya ka Baibul naekwu na ha bu ndi araara nye n'uche ajuruaju (Guo Ndi Rom 1:29-32; Jud 11). Ndi niile sitere n'agburu Ken lara n'iyi n'ikpeazu nime ijummiri ahụ, nke Chineke zidatara n'awa, ma awa no kwa naahuju anya site n'otu udi nsogbu ahụ.

Nkekota Nke Naezighi ezi

O bu ezie na ufodu ndi ezinaulo Set, karisja Inok na Noa debere ihè nke eziokwu na ofufe nke Chineke rue oge ijummiri, otu o si naadi enwere oké ndapu site n'okwukwe n'ebe niile. Umụ Chineke (nke putara ndi ahụ Chineke guru na ndi eziumume site n'okwukwe ha kwere na Ya) malitere nluo di na nwunye nke ha na ndi na amaghi Chineke. Ihe si na nke a puta bu nhujuanya di ukwu. N'ubochi Noa, onye nke iri site na Adam, mmadu joro njo nke ukwu rue na Baibul kwuru si: "JEHOVA we chēgharja na O mere madu n'awa, o we wute Ya n'obi-Ya." Lee otu echiche nke Chineke si di iche, banyere oluaka Ya, ugbu a na mgbe O kerè mmadu na mbu. Mgbe ahụ, ka o naelekwasị nwoke mbu ahụ anya O kwuru si "o di nma nke-uku" (Jenesis 1:31). Nime otutu igwe mmadu di n'eluwa n'oge ijummiri ahụ, naani Noa na ezinaulo ya hutara amara n'iru Jehova.

Owuwe Iheubi Nke Mmehie

Umummadu kwesiri imata site n'ihe nlereanya edoro n'iru ha nime Adam na Iv, na Chineke adighi anabata mmehie. Ihe nlereanya ozo bu Ken, onye matara iwe Chineke n'ih mmehie ya. Ndi biri ndu n'ubochi Noa so n'onuogugu ndi ahụ ekwuru banyere ha n'otutu aru nke naesote si "ma okwu nke ha nuru abaragh ha uru, n'ih na ejigh okwukwe tigwa ha na ndi nuru n'ezie" (Ndi Hibru 4:2). Ha eriteghi uru site n'ihe nlereanya nke ndi buru ha uzò, n'ih nke a ha wee laa n'iyi nime mmehie ha.

O dighi onodu (maobu ohere) Chineke mere iji nabata mmehie. Aghaghi ibibi ya. Chineke emewo uzò nnaputa site na mmehie, uzò nnaputa ahụ bu Obara Kraist, nke bu na mgbe etinyere ya n'ime obi site n'okwukwe, o gaehichapu mmehie.

Ndi biri n'awa tupu ijummiri buru ndi toro ogologo rii nne n'aru, ma idike nke aru na imamma abughi ihe Chineke gaeji n'ih ya kpuchie iheojoo, (Guo 1 Samuel 16:7). Amatara ndi ahụ biri n'awa tupu ijummiri dika ndi mere ihe ukwu di icheiche, ma ihe ndi ahụ ha mere bu ihe di oké njo na iheike nke mere Chineke ji kwue na ya gaebibi ha niile.

Ebe o bu na ufodu ndi biri n'awa esowori Chineke jee ije n'eziumume, ekwere ka awa diri. Otu o di, mgbe ndi naasopuru Chineke na ndi naadighi asopuru Chineke lukoro di na nwunye, eziumume daruru ala nke ukwu na o doru anya na mbibi aghaghi idakwasị ha. Baibul naekwusi ya ike nime ozizi ya naagaghi atugwa eziumume na ajoomume, n'ih na eziumume bu ezi ihe zuruokè, nke idiocha ya agaghi anagide itugwa ya na ihe naadighi ocha. Eziokwu a ka eburu uzò zi ndi biri n'awa tupu oge ijummiri n'uzò ekwusiri ya ike, ma o bu iheomumu ha mutara mgbe oge gafesiworo nke naabaghikwara ha uru ozo.

Chineke na ndị ajoyomume adighi emekorita. O bu naani site n'Obara Jisus Kraist ka onye ajoyomume gaesi nwee olileanya ya na Chineke ikwukorita maobu imekorita. "Nka bu kwa ozi ahu nke ayi nuworo n'onu Ya, nakwa-ya unu, na Chineke bu ihè, o dighi kwa ochichiri o bula di nime Ya. O buru na ayi asi na ayi neso Ya nweko ihe, ma ayi nejeghari n'ochichiri, ayi nkwu okwu-ugha, ayi adigh-eme kwa ezi okwu: ma o buru na ayi ejeghari n'ihè ahu, dika Ya onwe-Ya no n'ihè ahu, ayi nenwekorita ihe n'etiti onwe-ayi, obara Jisus, bu Okpara Ya, nasachapu kwa ayi nmehie nile" (1 Jon 1:5-7).

Akwukwonso naezi ya nkeoma na ezi Ndikraist agaghị alu ndi naabughị ezi Ndikraist, ndi eziumume ekwesighi kwa ilu ndi ajoyomume, "Unu na ndi nkwegh ekwe ekekotala onwe-unu, n'ihì na unu na ha di iche: n'ihì na òle nkekò eziumume na imebi-iwu nkekò? ma-obu òle nweko ihè na ochichiri nenweko? (2 Ndi Korint 6:14).

Olulu di na nwunye nke onye naasopuru Chineke na onye naadighi asopuru Chineke bu ihe Chineke kporqasi; obu ezie na nzube na olileanya gaabu ime ka onye ajoyomume ahụ ka o chègharja di mma. N'udi olulu di na nwunye di otu a, enupwo isi n'okwu Chineke. Chineke agaghị agozì ihe ahụ emere n'ileda okwu Ya anya.

Agaghị aghotahie nke a, maobu were ya na ndi ahụ azoputara mgbe ha lusiworori di na nwunye gaarapu di maobu nwunye n'ihì na onye nke nwoke maobu onye nke nwanyì enwebeghi nzoputa. O bu naani onwu naekewa olulu di na nwunye; nchèghari nke otu onye na ewetakari nchèghari nke onye nke ozò otutu mgbe. O bu mgbe onye kwereekwe jikotara onweya n'onye naekweghiekwe ka nwoke ahụ maobu nwanyì ahụ naenupuru Chineke isi.

Objija nke Nwa nke Mmadu

"O bu kwa dika ubochi Noa diri otu a ka obija Nwa nke madu gadi. N'ihì na dika ha no na mgbe ahụ nke bu oké iju-miri ahu uzò neri ihe nani kwa ihe-onu, nalu nwunye, nenyè kwa n'olulu di, rue ubochi Noa batara n'ugbo-ya, ha amagh kwa rue mgbe oké iju-miri ahu biara, kpopu ha nile; otu a ka obibia Nwa nke madu gadi" (Matiu 24:37-39). Site n'ihè a edeputara n'Akwukwonso o naezi nkeoma na uwa amutabeghi ihe site n'ihè nlereanya di egwu nke ndi nke oge Noa naechè ha n'iru. Mmehie niile ahụ nke ndi biri n'awa tupu ijummiri ji kpasue Chineke iwe megide onweha, ka anaeme kwa n'oge nke anyi a. Dika ndi nke oge Noa ji ju ina nti n'idokananti Chineke megide mmehie, otu a kwa ka ndi nke oge a si naajusi ike ina nti n'idokananti niile nke Chineke banyere mmehie.

Otutu ndi okpukpe adighi ekwusa kwa ya ozò na nkewa nke di na nwunye wee lugharja onyeozò bu njehie nke iwu Chineke, dika Baibul kwuputara ya nkeoma na o bu. Ha adighi akuzi kwa na idi ndu OnyeKraist aghaghì ibu ndu nke isi n'ochichò anarar na mmehie niile nke uwa puta. "Ola-ocha-gi aghowo afuru-uzu" bu akwa Aisaia kwasara Israel (Aisaia 1:22), buru kwa nnoo ihe nke diri ndi ahụ anaakpo mba di icheiche nke naekpere Chineke site na Kraist.

Ebe anaano anu mmanya anochiwo ebe ichuaja ekpere n'otutu ezinaulo. Kama ha na umu ha gaagu Baibul kpee kwa ekpere abali na ututu ka ewe kuziere ha uzò nke eziumue, television anochiwo ikuziri umuntakiri iheojoo nke uwa n'ebe o di ukwu.

Idinsò aburwo idimma nke echèfuworo, ma mba niile nke naachefu Chineke, gaeche fu Ya n'ugwoolu nke obubonu nke amamikpe ebighèbi. Mmehie niile nke kpasuru Chineke iwe n'oge Noa, ka bu kwa otu udi mmehie nke ogbo ohu a naegwughari nime ha ugbu a n'ihì nke a iwe Chineke adighi nta kari n'ebe umummadu nke oge a no. Mkpuru obi umummadu adighi iche ugbu a dika ha di n'oge Noa, ozò mmehie bu mmehie na mgbe o bula ahutara ya, na nime onye o bula ahutara ya; Chineke abughì kwa onye naele mmadu anya n'iru. "Ya mere nèchenu nche: n'ihì na unu amatagh ubochi Onye-nwe-ayi gabia" (Matiu 24:42).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Òlee ndị ahụ biri n'ụwa tupu oge ijummiri?
2. Òlee ndị si n'agbụrụ Ken pụta? Kọwaa otú nguzo nke imemmuo ha dị n'iru Chineke?
3. Gịnị mere edebàghị aha ndị sitere n'agbụrụ Ken n'agbụrụ nke Adam?
4. Òlee otú anyị si mara na ọlụlụ di na nwunye nke ndị kwereekwe na ndị náekweghiekwe adighị atọ Chineke uto?
5. Gịnị kpasuru Chineke iwe megide ndị biri n'oge Noa?
6. Òlee ihe yiri ibe ha n'oge nke Noa na taa?
7. Òlee ihe dị iche ná mmehie niile nke oge Noa na mmehie nke taa?